

DECIZIE

27 decembrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Dolgopolov împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”, intervenient accesoriu, Mihail Ivaschin privind constatarea încălcării drepturilor asupra brevetului de invenție, compensarea prejudiciului material și moral,

împotriva hotărârii din 01 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care acțiunea lui Vladimir Dolgopolov a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 24 aprilie 2015 Vladimir Dolgopolov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” privind constatarea încălcării drepturilor asupra brevetului de invenție, compensarea prejudiciului material și moral.

În motivarea pretențiilor reclamantului a indicat că la 20 octombrie 2010, a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat constatarea faptului încălcării de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” a drepturilor ce decurg din brevetul de invenție nr. 3969, titular fiind Vladimir Dolgopolov, cu obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” de a dezinstala din contul său macazurile experimentale obținute prin „Procedeele de confecționare a acului macazului de cale ferată”, obiect al brevetului de invenție nr. 3969 și încasarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate în urma utilizării ilegale a brevetului de invenție al lui Vladimir Dolgopolov pentru perioada de utilizare nesancționată a acestuia, cuprinsă între 12 iunie 2008 și 20 octombrie 2010.

A susținut că prin hotărârea din 02 iulie 2012 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis acțiunea lui Vladimir Dolgopolov, fiind constatat faptul încălcării de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” a drepturilor asupra brevetului de invenție nr. 3969, fiind

obligată ÎS „Calea Ferată din Moldova” să demonteze din contul său toate macazurile protejate prin brevetul de invenție nr. 3969.

A indică, că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2012 a fost menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 noiembrie 2012.

A afirmat că prin actele judecătorești menționate, i-au fost adjudecate despăgubirile calculate pentru perioada încălcării drepturilor sale între 12 iunie 2008 - data de depozit a procedului, moment din care începe exclusivitatea asupra acestuia și 20 octombrie 2010 - data depunerii acțiunii în instanța de judecată.

A menționat că deși atât în perioada examinării primei acțiuni intentate la data de 20 octombrie 2010, cât și după pronunțarea hotărârii și a deciziei pe marginea pretențiilor formulate, inclusiv la etapa concilierii în procedura de executare, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a susținut că nu mai utilizează brevetul de invenție al lui Vladimir Dolgoplov, însă ÎS „Calea Ferată din Moldova” continuă să-l utilizeze fără acordul reclamantului și fără plata oricăror remunerații, fapt care a condiționat depunerea prezentei acțiuni în instanța de judecată.

A relatat în cadrul unei alte acțiuni cu privire la constatarea încălcării lui Vladimir Dolgoplov de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” a drepturilor ce decurg din brevetul de invenție nr. 3969, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2014, s-a constatat faptul că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2012, nu a fost executată în partea demontării macazurilor protejate prin brevetul de invenție nr. 3969, fiind dispusă încetarea procesului în partea constatării încălcării drepturilor, astfel stabilindu-se că ÎS „Calea Ferată din Moldova” continuă să utilizeze macazurile obținute conform brevetului de invenție nr. 3969, al cărui titular este Vladimir Dolgoplov.

A solicitat, Vladimir Dolgoplov, obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” să-i achite despăgubirea în baza prevederilor Regulamentului cu privire la evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 783 din 2003, care decurge din faptul utilizării brevetului de invenție nr. 3969, „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” și a produselor obținute prin el în cantitate de 373 de complete de macazuri pentru perioada dintre 20 octombrie 2010 și până în momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată - 24 aprilie 2015; obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” să-i achite despăgubirea pentru prejudiciul moral cauzat, care decurge din faptul utilizării brevetului de invenție nr. 3969, „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” și a produselor obținute prin el, în cantitate de 373 de complete de macazuri pentru perioada dintre 20 octombrie 2010 și până în momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată - 24 aprilie 2015, în sumă de 150 000 de lei; obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” să-i achite toate cheltuielile suportate la examinarea prezentei cauze, cuantumul cărora urma a fi concretizat până la finalizarea dezbaterilor pricinii în fond.

La 12 aprilie 2018, Vladimir Dolgoplov a depus cerere cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată, solicitând încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a sumei de 8253,15 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru asistența juridică acordată în cadrul examinării cauzei în instanța de fond și a sumei de 12 000 de lei cu titlu de cheltuieli suportate în legătură cu efectuarea expertizei conform încheierilor instanței de judecată din 26 octombrie

2015 și din 09 octombrie 2017, în total cheltuieli de judecată în mărime de 20253,15 de lei (f.d.178-179 vol.I).

În motivarea cererii depuse, Vladimir Dolgopolov a invocat că prin bonul de plată seria ES nr. 289331 din 13 iunie 2013, se confirmă faptul că reclamantul a plătit avocatului Iulian E.Iorga, suma de 8253,15 de lei, care reprezintă echivalentul a 500 euro la ziua plății, conform ratei oficiale de schimb valutar din ziua respectivă, parte din onorariul stabilit conform contractului de asistență juridică nr. D2 din data de 13 iunie 2013.

A susținut că sumele achitate de către Vladimir Dolgopolov avocatului Iulian E.Iorga în calitate de onorariu au fost raportate la Recomandările privind quantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobat de către Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012.

A afirmat că conform notei de contabilitate nr. 192678595 din 27 octombrie 2017 și a ordinului de încasare a numerarului nr. 24152 din 27 octombrie 2017, se confirmă faptul că Vladimir Dolgopolov a plătit în contul instituției în care activează expertul Alexandru Vitanov, evaluator al proprietății intelectuale, deținătorul certificatului nr. 003-RE din 04 iulie 2014, suma de 12 000 de lei, conform contractului 02/17 din 25 octombrie 2017, sumă care reprezintă cheltuielile suportate în legătură cu efectuarea expertizei conform încheierilor instanței de judecată din 26 octombrie 2015 și din 09 octombrie 2017.

La 12 aprilie 2018, Vladimir Dolgopolov a depus o cerere de concretizare a cererii de chemare în judecată (f.d.190-191, vol.I).

În motivarea cererii de concretizare a pretențiilor din acțiune, Vladimir Dolgopolov a indicat că conform încheierilor Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2015 și din 09 octombrie 2017 s-a dispus efectuarea expertizei în prezenta cauză civilă, iar conform raportului de expertiză nr. 02/17 din 08 decembrie 2017, valoarea prejudiciilor cauzate lui Vladimir Dolgopolov de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în perioada 20 octombrie 2010 - 24 aprilie 2015, prin utilizarea procedurii „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată”, brevet de invenție nr. 3969, constituie suma de 7016494 de lei.

A menționat că potrivit procesului-verbal de constatare a neexecutării nr. 064-2-3/17 din 29 septembrie 2017, executorul judecătoresc a constatat că ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a executat nici la acel moment hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2012, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 noiembrie 2012, acesta exploatând în continuare macazurile obținute conform procedurii de confecționare a acului macazului de cale ferată, brevet de invenție nr. 3969, astfel încălcând drepturile exclusive ale lui Vladimir Dolgopolov.

A solicitat, Vladimir Dolgopolov, în urma concretizării pretențiilor din acțiune, constatarea încălcării de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” a drepturilor sale asupra brevetului de invenție nr. 3969, „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” prin utilizarea produselor obținute prin respectivul procedeu în perioada dintre 20 octombrie 2010 și până în momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată – 24 aprilie 2015; obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova”, să-i achite despăgubirea prejudiciului în quantum de 7016494 de lei, care rezultă din faptul utilizării brevetului de invenție nr. 3969, „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” și a produselor obținute prin el în

cantitate de 373 de complete de macazuri pentru perioada dintre 20 octombrie 2010 și până în momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată – 24 aprilie 2015; obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova”, să-i achite despăgubirea pentru prejudiciul moral cauzat, care rezultă din faptul utilizării brevetului de invenție nr. 3969, „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” și a produselor obținute prin el, în cantitate de 373 de complete de macazuri pentru perioada dintre 20 octombrie 2010 și până în momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată – 24 aprilie 2015 în sumă de 150 000 de lei și obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” să-i achite toate cheltuielile de judecată suportate la judecarea prezentei cauze, conform solicitării depusă separat (f.d.190-191 vol. I).

La 13 iulie 2018, ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în temeiul art. 265 lit. b) Cod de procedură civilă, a depus o cerere cu privire la încetarea procesului de judecată intentat la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Dolgopolov (f.d.89-91 vol.II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 august 2018, s-a încetat procesul civil la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Dolgopolov (f.d.211-220 vol.II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 octombrie 2018, s-a admis recursul declarat de Vladimir Dolgopolov și s-a casat integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 august 2018, cu restituirea cauzei în primă instanță, Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cauzei în fond.

În ședința de judecată din 20 mai 2019, reclamantul Vladimir Dolgopolov și reprezentantul acestuia, avocatul Iulian E. Iorga, au formulat o cerere cu privire la asigurarea acțiunii, solicitând aplicarea sechestrului asupra mijloacelor financiare, conturilor bancare, bunurilor mobile și imobile deținute cu drept de proprietate privată de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, IDNO xxxxxx, în limita sumei despăgubirii prejudiciului în cuantum de 7 016 494 de lei, care decurge din faptul utilizării brevetului de invenție nr. 3969 „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” cât și în limita sumei de 150 000 de lei, solicitată spre încasare cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2019, s-a admis parțial cererea cu privire la asigurarea acțiunii înaintată de reclamantul Vladimir Dolgopolov.

S-a aplicat sechestrul asupra bunurilor mobile și imobile ce aparțin cu drept de proprietate privată ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în limita valorii pretenției cu privire la încasarea despăgubirii în mărime de 7 016 494 de lei.

S-a respins cererea cu privire la asigurarea acțiunii, în partea aplicării sechestrului asupra sumelor de bani din conturile bancare și în partea aplicării sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în limita valorii pretenției cu privire la compensarea prejudiciului moral în mărime de 150 000 de lei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 iunie 2019, s-a respins recursul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2019.

În ședința de judecată din 04 martie 2019, reprezentantul pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Artiom Țurcan, a înaintat cerere cu privire la atragerea în

proces în calitate de intervenient accesoriu a lui Mihail Ivaschiv, în temeiul art. 67 alin. (3) Cod de procedură civilă.

Prin închierea Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019, s-a admis cererea cu privire la atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a lui Mihail Ivaschiv, înaintată de reprezentantul pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

S-a atras Mihail Ivaschiv în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului, în cauza civilă.

În ședința de judecată din 08 aprilie 2019, reprezentanții pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Artiom Țurcan și Gheorghe Sorici, au înaintat cerere cu privire la scoaterea cererii de pe rol, în temeiul art. 267 lit. 1) Cod de procedură civilă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2019, s-a respins, ca fiind neîntemeiată, cererea cu privire la scoaterea cererii de chemare în judecată de pe rol, înaintată de reprezentanții pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

În ședința de judecată din 08 aprilie 2019, reprezentanții pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Artiom Țurcan și Gheorghe Sorici, au înaintat cerere cu privire la strămutarea cauzei civile date spre examinare conform competenței, la Judecătoria Chișinău, în temeiul art. 43 alin. (2), lit. b) Cod de procedură civilă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2019, s-a respins, ca fiind neîntemeiată, cererea cu privire la strămutarea cererii de chemare în judecată, înaintată de reprezentanții pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

În ședința de judecată din 08 aprilie 2019, reprezentanții pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Artiom Țurcan și Gheorghe Sorici, au înaintat cerere cu privire la suspendarea cauzei civile date în temeiul art. 261, lit. h) Cod de procedură civilă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2019, s-a respins ca fiind neîntemeiată, cererea cu privire la suspendarea procesului civil, înaintată de reprezentanții pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

În ședința de judecată din 22 aprilie 2019, reprezentanții pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Gheorghe Sorici și Artiom Țurcan, au înaintat cerere cu privire la atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, în temeiul art. 67 alin. (3) Cod de procedură civilă (f.d.25-26 vol.V).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2019, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea cu privire la atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, înaintată de reprezentanții pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova” (f.d. 62-65 vol.V).

La data de 19 aprilie 2019, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Vladimir Dolgopolov, intervenient accesoriu Mihail Ivaschiv cu privire la declararea nulității brevetului de invenție nr. 3969 „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” din 31 octombrie 2009, titular Vladimir Dolgopolov (f.d.1-6 vol.V).

Prin încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2019, s-a restituit acțiunea reconvențională înaintată de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în temeiul art. 173 alin. (3) Cod de procedură civilă (f.d.81-88 vol.V).

Prin hotărârea din 01 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Vladimir Dolgopolov împotriva întreprinderii de stat ÎS „Calea Ferată din Moldova”, intervenient accesoriu Mihail Ivaschiv cu privire la

constatarea încălcării drepturilor asupra brevetului de invenție, încasarea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată.

S-a constatat încălcarea drepturilor lui Vladimir Dolgopolov asupra brevetului de invenție nr.3969 „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” prin utilizarea produselor obținute prin procedeul respectiv, în perioada 20 octombrie 2010 - 24 aprilie 2015.

S-a încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Vladimir Dolgopolov despăgubirea materială proporțională cu prejudiciul suportat în sumă de 7 016 494 de lei și despăgubirea prejudiciului moral în mărime de 150 000 de lei, care decurg din faptul utilizării brevetului de invenție nr.3969 „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” și a produselor obținute prin acesta în cantitate de 373 elemente a 87 de complete de macazuri, pentru perioada 20 octombrie 2010 - 24 aprilie 2015.

S-a încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Vladimir Dolgopolov cheltuielile de judecată în mărime de 22 734,90 de lei, constituite din suma de 8253,15 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, suma de 12 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru plata serviciilor specialistului-evaluator și suma de 2481,75 de lei cu titlu de cheltuieli de executare a încheierii privind asigurarea acțiunii.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 iulie 2019, ulterior la 01 august 2019, în termenul prevăzut de lege, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a contestat-o cu recurs și recurs suplimentar, solicitînd admiterea recursului și casarea hotărîrii Curții de -Apel Chișinău din 04 iulie 2019.

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (2), lit.a), c), alin. (3), lit.f) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursurilor s-a specificat că la începutul anului 2000 la ÎS „Calea Ferată din Moldova” a fost elaborat un procedeu de confecționare a acului macazurilor pentru conexiunile și intersecțiile căii ferate, prin utilizarea pieselor uzate ale macazului de cale ferată, care constă în prelucrarea lor mecanică prin rabotare. Una din persoanele care a participat la elaborarea procedeeului a fost angajatul Î.S. „Calea Ferată din Moldova” - Dolgopolov Vladimir.

Ulterior, pentru studierea acestui procedeu mai detaliat, la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a fost emis ordinul nr.548-H din 25 noiembrie 2003 „Cu privire la efectuarea experimentului privind repararea și utilizarea repetată a pieselor uzate ale macazurilor de cale ferată.

Astfel, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a folosit acul macazurilor elaborat după metoda lui Dolgopolov Vladimir, care a fost brevetată în anul 2009, doar în calitate de experiment, fapt confirmat prin ordinul menționat supra. La fel, experimentul a început cu mult înainte de momentul când Vladimir Dolgopolov a obținut brevetul de invenție nr.3969 „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată”.

Mai mult, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” era unicul loc din Republica Moldova unde acul macazului elaborat după procedeu putea fi folosit și examinată funcționarea acestuia, astfel Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a fost terenul necesar pentru elaborarea și verificarea funcționării acului macazului elaborat după procedeu.

Prin urmare, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a participat atât direct, cât și indirect la crearea invenției brevetate.

Totodată, intimatul Dolgopolov Vladimir în timpul ce a participat la elaborarea

procedului, activa la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și a folosit utilajul și materialele acesteia. La fel, elaborarea procedului se efectua oficial de întreaga Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, astfel mai mulți angajați ai Î.S. „Calea Ferată din Moldova” s-au deplasat la uzinele de fabricare a macazurilor pentru studierea modalității de creare a macazurilor. De asemenea, în cadrul întreprinderii se efectuau observări asupra acelor de macazuri experimentali, modalitatea de creare a acestora și de funcționare.

A menționat că, prin ordinul nr.548-H din 25 noiembrie 2003 și prin mențiunile intimatului în cererea de chemare în judecată se evidențiază faptul că Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a utilizat acele macazuri elaborate după procedeu, până la data de depozit a cererii de brevet depuse de către reclamant la AGEPI în privința obiectului „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată”, și anume până la 12 iulie 2008.

Consideră că în cazul dat trebuie să fie aplicat art.25 alin.(1) al Legii nr.50 din 07.03.2008 cu privire la protecția invențiilor, care prevede că, orice persoană care a utilizat cu bună-credință invenția pe teritoriul Republicii Moldova sau a făcut pregătiri reale pentru utilizarea invenției până la data de depozit sau, în cazul când a fost revendicată o prioritate, până la data de prioritate a cererii de brevet în baza căreia este acordat brevetul are dreptul să continue personal această utilizare sau să utilizeze invenția în limitele și/sau în volumul planificat în timpul pregătirilor, în unitatea sa ori pentru necesitățile acesteia, fără plată și fără să depășească volumul de producție existent sau planificat la data de depozit sau de prioritate.

Datorită faptului că intimatul activa la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în timpul ce a elaborat procedeu, atribuim la această speță și art.15 alin.(4) al Legii nr.50 din 07.03.2008 care prevede că „Prin derogare de la alin.(3), în cazul în care invenția este creată de salariat fie în exercitarea funcțiilor sale, fie în domeniul activităților unității, fie prin cunoașterea și utilizarea tehnicii, a mijloacelor specifice ale unității sau datelor existente în unitate, fie cu asistența materială a unității, unitatea are dreptul să-și atribuie invenția sau să beneficieze, în totalitate sau în parte, de drepturile acordate de brevetul ce protejează invenția salariatului său. În acest caz, remunerația inventatorului se va stabili prin contract”.

Relevant este și faptul că Î.S. „Calea Ferată din Moldova” niciodată nu a avut intenția să folosească în scopuri comerciale macazurile elaborate după procedeu, iar folosirea acestora a fost efectuată doar în calitate de experiment.

A indicat că la 02 iulie 2012 deja a fost emisă o decizie a Curții de Apel Chișinău cu nr.2-178/11 pe cauza civilă pornită la cererea de chemare în judecată depusă de Dolgopolov Vladimir împotriva Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind apărarea drepturilor asupra brevetului de invenție nr.3969 și repararea prejudiciului cauzat prin utilizarea procedului. Prin această decizie, s-a dispus obligarea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” să demonteze din contul său toate macazurile obținute prin procedeu și obligarea la plata în beneficiul lui Dolgopolov Vladimir a despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate în urma utilizării procedului în valoare de 384 294 de lei.

Ca rezultatul, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a executat dispozițiile Curții de Apel și a achitat în beneficiul reclamantului suma indicată. La fel, prin ordinul nr. 154/H din 02 aprilie 2008 al Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a fost dispus demontarea macazurilor elaborate după procedeu al lui Dolgopolov Vladimir.

Ulterior, prin ordinul nr.379/H din 23.05.2014 a fost creată o comisie formată din specialiști calificați și atestați, care aveau obligațiunea de a verifica dacă au rămas instalate macazuri elaborate după procedeu.

La 25 ianuarie 2016 a fost emis ordinul nr.17/N prin care s-a dispus crearea unui grup de lucru pentru a verifica repetat fiecare macaz de cale ferată în parte, pentru a confirma că toate macazurile elaborate după procedeu au fost demontate.

Ca rezultatul a tuturor acestor acțiuni, la 23.02.2016 de către domnul Petrencu E., șef-adjunct al secției de întreținere a căii, a fost întocmit un act-tabel, în care este indicat la ce dată au fost schimbate sau scoase din exploatare macazurile elaborate după procedeu.

De asemenea, în cadrul examinării cauzei, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a prezentat un șir de acte de demontare întocmite în anii 2009 - 2010, în care este indicat expres data demontării fiecărui macaz în parte, locul demontării și greutatea acestora.

Mai mult ca atât, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a prezentat în ședințele de judecată, raportul de expertiză efectuat de expertul independent Patlasov A.M. de la Centrul de Testare al Universității Naționale de transport feroviar din Dnepropetrovsk. Raportul de expertiză evidențiază clar concluzia că în rezultatul inspectării efectuate la locurile unde au fost instalate macazuri modificate după procedeul brevetat la Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, la momentul de față nu au fost depistate macazuri modificate.

La fel, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a prezentat ca probă, actul de constatare a faptelor și a stărilor de fapt întocmit de către executorul judecătoresc A. Bănărescu. Acest act de constatare a fost întocmit în urma măsurărilor efectuate de către specialiști la stația de cale ferată Chișinău (locul la care intimatul pretinde că sunt instalate macazuri elaborate după procedeu) prin care se demonstrează că mărimile macazurilor instalate sunt standarte și nu au modificări.

Prin urmare, se evidențiază clar că Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a întreprins toate acțiunile posibile și necesare pentru executarea deciziei Curții de Apel din 2 iulie 2012 cu nr.2- 178/11, iar ordinele, actul-tabel, actele de demontare, raportul de expertiză, actul de constatare, prezentate în instanța de judecată de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, confirmă faptul că toate macazurile elaborate după procedeu au fost demontate încă în anii 2009-2010.

O deosebită importanță are faptul că cerința intimatului de a repara prejudiciul cauzat prin utilizarea macazurilor elaborate după procedeu care este obiectul litigiului dat, a fost și obiectul litigiului din 2012, la finele căruia s-a emis deciziei Curții de Apel din 2 iulie 2012 cu nr.2-178/11. Instanțele de judecată deja s-au expus odată asupra acestui obiect, ca consecință, nu poate fi posibilă solicitarea reparării prejudiciului cauzat prin utilizarea macazurilor pe perioade separate.

Din acest considerente, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în cadrul judecării pricinii pe cauza civilă dată, a depus mai multe cereri de încetare a procesului de judecată luând în considerație că deja există o hotărâre irevocabilă având la bază același obiect de examinare, aceleași cerințe și aceleași părți.

Astfel, consideră că Dolgopolov Vladimir nu mai avea dreptul să se adreseze în judecată către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri, iar o modificare neesențială a solicitărilor acestuia în cauza dată, nu modifică obiectul și temeurile acțiunii per general. Mai mult, una din cererile de

încetare a procesului de judecată depusă de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a fost admisă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 august 2018, însă ulterior din considerente inexplicabile, a fost casată de către Curtea Supremă de Justiție și cauza a fost restituită în prima instanță pentru examinarea pricinii în fond.

Intimatul în cadrul procesului de judecată a depus cerere privind numirea expertizei, iar prin încheierea din 26 octombrie 2015 s-a dispus efectuarea expertizei.

Nici unul din obiectele evaluării menționate în Legea Nr. 989 din 18.04.2002 cu privire la activitatea de evaluare nu coincide cu obiectul raportului de evaluare efectuat de către Vitanov Alexandru, ceea ce rezultă în imposibilitatea evaluării valorii prejudiciilor cauzate prin utilizarea macazurilor de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” elaborate după procedeu.

Astfel, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” consideră că Vitanov Alexandru nu poate efectua o expertiză judiciară pe cauza dată, așa precum a solicitat reclamantul, iar raportul de evaluare întocmit de către Vitanov Alexandru nu poate avea putere probantă.

Ca urmare, raportul de evaluare prezentat în instanța de judecată nu putea fi admis ca probă, acesta deosebindu-se esențial de un raport de expertiză, iar obiectului raportului de evaluare fiind unul fictiv, nereglementat de lege.

Mai mult, la 11.01.2018 Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a adresat Ministerului Justiției al Republicii Moldova scrisoarea nr.Dj-4/37 prin care a solicitat informația dacă domnul Vitanov Alexandru face parte din lista experților judiciari atestați și dacă acesta este înscris în Registrul de stat al experților judiciari atestați. În urma acestui demers, în adresa Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a parvenit scrisoarea nr.05/2442 din 27.02.2018 a Ministerului Justiției RM în care a fost indicat că Vitanov Alexandru Alexandru nu deține gradul de expert judiciar.

Raportul de evaluare a fost efectuat în limba română în original, însă cum s-a confirmat în instanța de judecată, Vitanov Alexandru nu posedă limba română (a avut nevoie de interpret în ședința de judecată) fapt care ridică dubii cu privire la veridicitatea raportului de evaluare și la autorul acestuia.

Totodată, a invocat că este imposibil evaluarea prejudiciului cauzat intimatului de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, dacă nu s-a constatat că Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a utilizat macazurile obținute prin „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” în perioada 20.10.2010 - 24.04.2015.

Din cele menționate supra, reiese cu certitudine că prin adoptarea hotărârii din 01.07.2019 prin care s-a dispus încasarea de la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Dolgopolov Vladimir a sumei de 7 016 494 de lei, instanța de judecată a neglijat de concluziile și constatările anterioare indicate în Hotărârea Curții de Apel din 02 iulie 2012 și a emis o hotărâre abuzivă și ilegală, ce contravine faptelor deja stabilite.

Consideră că instanța de fond a pronunțat hotărârea cu încălcarea competenței jurisdicționale or, cererea de chemare în judecată depusă la 24 aprilie 2015 de către Dolgopolov Vladimir a fost înaintată spre judecare Curții de Apel Chișinău în temeiul prevederilor art.94 alin.(2) din Legea privind protecția invențiilor care prevedea că „Curtea de Apel Chișinău examinează litigiile conform competenței stabilite în Codul de procedură civilă”. Astfel, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre judecare și pusă pe rol de către Curtea de Apel Chișinău ca instanță de fond formată dintr-un complet de un judecător.

Totodată, indică că în momentul punerii pe rol a cererii de chemare în judecată, prevederile art.33 alin.(3¹) al Codului de procedură civilă „Curtea de Apel Chișinău judecă în primă instanță litigiile din domeniul proprietății intelectuale privind: a) apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, a dreptului asupra invențiilor, mărcilor de produs și mărcilor de serviciu, indicațiilor geografice (inclusiv asupra denumirilor de origine), desenelor și modelelor industriale, soiurilor de plante, topografiilor circuitelor integrate, denumirilor comerciale; combaterea concurenței neloiale, indiferent de calitatea persoanei;” au fost modificate prin Legea Nr. 155 din 05.07.2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, iar prin urmare Curtea de Apel Chișinău nu mai avea competență ca instanță de fond la examinarea cauzelor de acest tip.

Totuși, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere cu privire la încetarea procesului de judecată în temeiul art.265, lit.b) CPC al RM care prevede că „Instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care: într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă sau o încheiere de încetare a procesului în legătură cu renunțarea reclamantului la acțiune sau cu confirmarea tranzacției dintre părți ”.

Ulterior, prin încheierea din 06 august 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a dispus încetarea procesului de judecată intentat la cererea de chemare în judecată depusă de Dolgopolov Vladimir către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” însă, după contestarea cu recurs a încheierii menționate supra de către Dolgopolov Vladimir, Curtea Supremă de Justiție a emis la 24 octombrie 2018 decizia prin care a dispus casarea integrală a încheierii din 06 august 2018 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei în prima instanță, Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea pricinii în fond.

Indică că Curtea Supremă de Justiție a casat încheierea de încetare a procesului de judecată în litigiul enunțat, dispunând „restituirea cauzei în prima instanță, Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea pricinii în fond”. Totodată, în legislația procesual-civilă a Republicii Moldova nu este prevăzut care ar trebui să fie acțiunile Curții Supreme de Justiție la casarea și remiterea la examinare în fond a unei hotărâri/încheieri emise de către o instanță care nu mai are competență de a judeca astfel de cauze. Prin urmare, după decizia Curții Supreme de Justiție, Curtea de Apel a început din nou, examinarea cauzei în fond, chiar dacă până la încetarea litigiului s-a ajuns deja până la etapa pledoriilor.

Este de menționat că Codul de Procedură Civilă a României la art. 24 alin.(2) prevede expres cum trebuie procedat în astfel de situații și anume „Procesele în curs de judecată la data schimbării competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe, potrivit legii sub care au început, în caz de casare cu trimitere spre rejudecare, dispozițiile legii noi privitoare la competență sunt pe deplin aplicabile. ”

Observăm că regula fundamentală de acțiune a legii procedural-civile în timp nu mai este păstrată în cazul în care modificările legislației intervin în timpul casării cu trimitere spre rejudecare a unei cauze civile.

De asemenea, în cadrul procesului de judecată, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere cu privire la strămutarea pricinii în conformitate cu art.43 alin. (2) lit. b) CPC care prevede că „Instanța strămută cauza la o altă instanță dacă: b) cauza a fost reținută spre judecare cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională; însă

această cerere a fost respinsă de către instanța de judecată prin încheierea din 08 aprilie 2019. Totodată, instanța de judecată în motivarea încheierii sale, face referire la o cerere de suspendare depusă de Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, pe când în dispozitivul încheierii respinge cererea de strămutare. Astfel consideră că încheierea instanței de judecată din 08 aprilie 2019 este una ilegală, căci este imposibil ca concluziile instanței din motivarea încheierii să diferințieze de decizia indicată în dispozitiv.

Consideră că Curtea de Apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată în momentul punerii pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Dolgopolov Vladimir.

Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în cadrul examinării pricinii a depus mai multe cereri cu privire la efectuarea expertizei în temeiul art.148 CPC al RM care ar demonstra dacă Î.S. „Calea Ferată din Moldova” s-a folosit sau nu, de macazuri modificate după procedeu în perioada anilor 2010-2015. Consideră că efectuarea unei astfel de expertize ar clarifica orice dubii și ar răspunde ferm la întrebarea dacă Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a adus careva prejudicii lui Dolgopolov Vladimir.

Una din cererile cu privire la efectuarea expertizei a fost acceptată de către instanța de judecată prin încheierea din 22 aprilie 2019 prin care s-a dispus încredințarea efectuarea expertizei judiciare tehnice la Centrul Național de Expertiză. Totodată, din considerente inexplicabile, instanța de judecată prin încheierea sa, a obligat Î.S. „Calea Ferată din Moldova” să comunice încheierea către CNEJ și să asigure prezența expertului. Îndeplinind dispozițiile instanței de judecată, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a adus la cunoștința CNEJ încheierea instanței și a solicitat desemnarea unui expert pentru efectuarea expertizei. Însă, prin scrisoarea nr.981 din 23.05.2019 CNEJ a informat Î.S. „Calea Ferată din Moldova” că nu dispune de experți judiciari în domeniul dat. Din aceste considerente, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a solicitat ca instanța de judecată să dispună efectuarea expertizei și desemnarea unui expert de peste hotarele Republicii Moldova.

Prin urmare, consideră că Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a fost lezată de dreptul său la apărare prin încălcarea principiului egalității în fața legii (art.22 CPC), principiul contradictorialității și egalitatea părților în drepturile procedurale (art.26 CPC), principiul disponibilității (art.27 CPC). Astfel, cererea intimatului/reclamantului de efectuarea expertizei a fost admisă de către instanța de judecată și procesul de judecată a fost suspendat pe un termen de 2 ani, iar cererea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” chiar dacă într-un final a fost acceptată, până la urma a rămas fără soluție.

Consideră că instanța de fond a comis o serie de încălcări care au dus la adoptarea unei soluții greșite și în contradicție cu circumstanțele cauzei și cu probele prezentate. De asemenea instanța de fond a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea, precum și a adoptat o hotărâre cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Instanța de fond își bazează concluziile pe depozițiile lui Ivaschiv Mihail (fil.28) în calitate de martor, însă Ivaschiv Mihail a fost atras în proces ca intervenient accesoriu. Astfel, depozițiile lui ca martor nu pot avea valoare juridică și aprecierea acestora ca probă în proces contravine normelor procesuale precum și logicii juridice. Nu poate aceeași persoană avea 2 calități procesuale separate în același proces. Consideră că instanța ilegal și abuziv se bazează pe probe care nu pot fi administrate

în cauza dată și anume pe depozițiile lui Ivaschiv Mihail.

În ceea ce privește de tardivitatea acțiunii, instanța de fond menționează că termenul general de prescripție extinctivă a acțiunii, în stabilirea și compensarea despăgubirilor rezultate din încălcarea drepturilor care decurg din brevet, a început să curgă la data de 27 noiembrie 2012, când a devenit irevocabilă hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2012 (f.d.25).

În contrar cu concluzia instanței de fond, art. 395 alin.(1) CC al RM prevede că „Termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului”. Astfel, instanța de fond greșit a stabilit momentul nașterii dreptului la acțiune a intimatului, căci acesta putea în orice moment pe parcursul anilor 2010-2012, să adreseze cu acțiune în instanța de judecată pentru revendicarea dreptului său. La fel, intimatul putea să-și concretizeze cerințele în litigiul deja aflat spre examinare din anul 2010.

Astfel observăm că instanța de judecată a interpretat eronat prevederile legale și nu a aplicat legea care trebuia aplicată și anume prevederile art.395 CC al RM cu privire la prescripția extinctivă.

Cu privire la raportul de expertiză prezentat de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” efectuat de Universitatea Națională de Transport Feroviar din Dnepropetrovsk, instanța de fond a menționat că acesta nu poate fi reținut în calitate de probă (f.d.27) că acesta nu are anexe, nu conține date cu privire la calificarea și experiența semnatarului și a fost efectuat fără atragerea celorlalți participanți la proces și are la baza un contract încheiat între Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Universitatea Națională de Transport Feroviar din Dnepropetrovsk.

A menționat că instanța de fond superficial a examinat raportul în cauză, căci pe prima filă a acestuia sunt indicate date cu privire la calificarea instituției care a efectuat raportul (atestat de acreditare nr.2H1100) la fel este aplicată ștampila oficială a Universității Naționale de Transport Feroviar din Dnepropetrovsk. La fel, raportul de expertiză a fost efectuat fără atragerea celorlalți participanți la proces doar din cauza că instanța de judecată de nenumărate ori a refuzat efectuarea unei expertize solicitate de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în cadrul procesului de judecată. Astfel, unica soluție rămasă, a fost efectuarea unei expertize extrajudiciare. Totodată, chiar și raportul de evaluare efectuat de către Vitanov Alexandru, a fost efectuat fără participarea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” la alegerea evaluatorului precum și la negocierea condițiilor sau oferirea întrebărilor evaluatorului înaintea efectuării evaluării. Astfel, raportul de evaluare efectuat de Vitanov Alexandru s-a bazat pe înțelegerea și la alegerea intimatului, fără careva participare a Î.S. „Calea Ferată din Moldova”.

Prin urmare, instanța de fond a dat apreciere total diferită unor probe similare, raportul de evaluare efectuat de Vitanov Alexandru fiind temeiul încasării sumei de 7 016 494 de lei, iar raportul de expertiză prezentat de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” nu a fost reținut în calitate de probă.

Consideră că o probă și anume raportul de evaluare efectuat de Vitanov Alexandru, obținută pe cale procedurală greșită și instrumentată greșit juridic, nu poate avea valoare juridică și nu poate fi concludentă în procesul dat. O probă obținută prin încălcarea legislației procedural - civile, duce la pierderea valorii juridice a acesteia.

A menționat că motivarea și concluziile instanței de fond cu privire la prejudiciul moral încasat în sumă de 150 000 de lei sunt în contradicție or, însuși instanța de fond stipulează că „obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral, suferințelor psihice sau fizice suportate o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral acestea trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni, inacțiuni i-au fost cauzate suferințe morale, psihice sau fizice, prin ce se manifestă acestea (f.d.31)” pe când intimatul nu a prezentat nici o probă ce ar confirma pricinuirea prejudiciului moral și nici într-un oarecare mod nu a dovedit faptul pricinuirii prejudiciului moral. Totuși, în continuare instanța indică „este evident faptul că reclamantul Vladimir Dolgopolov a suportat suferințe psihice, provocate prin stres, emoții negative, anxietate și incertitudini... inexplicabil cum instanța de judecată fără probe, a putut constata producerea anume a suferințelor psihice, stres, emoții negative și anxietate, căci intimatul niciodată nu a menționat așa ceva nici în cererea sa de chemare în judecată, nici în cadrul ședințelor de judecată și mai mult ca atât nu a prezentat nici o probă pertinentă care ar demonstra survenirea acestor suferințe evaluate în mărime de 150 000 de lei.

Verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intimat legalitatea hotărârii atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, de a casa hotărârea din 01 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a transmite cauza spre rejudecare, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

La 20 decembrie 2019 Vladimir Dolgopolov a depus cerere, solicitând examinarea recursului cu participarea părților la proces, însă Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenții și intimații au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) - (2), (4) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, Vladimir Dolgopolov a solicitat constatarea încălcării de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” a drepturilor sale asupra brevetului de invenție nr. 3969, „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” prin utilizarea produselor obținute prin respectivul procedeu în perioada dintre 20 octombrie 2010 și până în momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată – 24 aprilie 2015; obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova”, să-i achite despăgubirea prejudiciului în cuantum de 7016494 de lei, care rezultă din faptul utilizării brevetului de invenție nr. 3969, „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” și a produselor obținute prin el în cantitate de 373 de complete de macazuri pentru perioada dintre 20 octombrie 2010 și până în momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată – 24 aprilie 2015; obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova”, să-i achite despăgubirea pentru prejudiciul moral cauzat, care rezultă din faptul utilizării brevetului de invenție nr. 3969, „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” și a produselor obținute prin el, în cantitate de 373 de complete de macazuri pentru perioada dintre 20 octombrie 2010 și până în momentul depunerii prezentei cereri de chemare în judecată – 24 aprilie 2015 în sumă de 150 000 de lei și obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” să-i achite toate cheltuielile de judecată suportate la judecarea prezentei cauze, conform solicitării depusă separat (f.d.190-191 vol. I).

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, dispunând, constatarea încălcării drepturilor lui Vladimir Dolgopolov asupra brevetului de invenție nr.3969 „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” prin utilizarea produselor obținute prin procedeu respectiv, în perioada 20 octombrie 2010 - 24 aprilie 2015.

S-a încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Vladimir Dolgopolov despăgubirea materială proporțională cu prejudiciul suportat în sumă de 7 016 494 de lei și despăgubirea prejudiciului moral în mărime de 150 000 de lei, care decurg din faptul utilizării brevetului de invenție nr.3969 „Procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” și a produselor obținute prin acesta în cantitate de 373 elemente a 87 de complete de macazuri, pentru perioada 20 octombrie 2010 - 24 aprilie 2015.

S-a încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Vladimir Dolgopolov cheltuielile de judecată în mărime de 22 734,90 de lei, constituite din suma de 8253,15 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, suma de 12 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru plata serviciilor specialistului-evaluator și suma de 2481,75 de lei cu titlu de cheltuieli de executare a încheierii privind asigurarea acțiunii.

În susținerea soluției date instanța de judecată a reținut faptul că, în perioada 20 octombrie 2010–24 aprilie 2015, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a utilizat produsele obținute prin „Procedeul de confecționare a acului macazului de cale ferată”, obiectul brevetului de invenție nr.3969, al cărui titular este Vladimir Dolgopolov, fapt confirmat prin declarațiile specialiștilor Alexandru Vitanov, Jan Romah și a lui Mihail Ivaschiv (audiat în calitate de martor); încheierea irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2014; lista pozării acelor și contracelor experimentale pentru macazurile și măsurile luate pentru sistarea experimentului la data de 23 februarie 2016 (prezentată de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, din care rezultă că unele macazuri au fost înlocuite sau circulația a fost închisă abia în anul 2014); procesul-verbal de constatare a neexecutării din 26 septembrie 2017, întocmit de executorul judecătoresc Igor Doroftei; actul din 26 septembrie 2017, întocmit de specialistul Jan Romah și raportul de evaluare nr. 02/17 din 08 decembrie 2017, întocmit de OO „Camera Națională de Imobil din Republica Moldova”, evaluator Alexandru Vitanov.

De asemenea, instanța de judecată a menționat că din materialele cauzei rezultă că, conform raportului de evaluare nr. 02/17 din 08 decembrie 2017, întocmit de OO „Camera Națională de Imobil din Republica Moldova”, evaluator Alexandru Vitanov, valoarea prejudiciilor cauzate lui Vladimir Dolgopolov de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” prin utilizarea macazurilor obținute prin „procedeul de confecționare a acului macazului de cale ferată” – obiect al brevetului de invenție nr. 3969 în perioada 20 octombrie 2010 – 24 aprilie 2015, constituie suma de 7 016 494 lei (f.d. 2 din raportul de evaluare, prezentat în original).

Astfel, instanța de judecată a luat în considerație concluziile evaluatorului, dispunând încasarea prejudiciului în mărime de 7 016 494 de lei, întrucât raportul de evaluare nr. 02/17 din 08 decembrie 2017, întocmit de OO „Camera Națională de Imobil din Republica Moldova”, evaluator Alexandru Vitanov, corespunde rigorilor legale, care reglementează activitatea de evaluare (Legea cu privire la activitatea de evaluare și Hotărârea Guvernului nr.723 din 2003 cu privire la evaluarea obiectelor proprietate intelectuală), fiind executat în cadrul procesului judiciar, în baza încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2017.

Totodată, instanța de judecată drept temei de admitere a acțiunii, a luat în considerare procesul-verbal de constatare a neexecutării din 26 septembrie 2017, prin care s-a constatat că debitorul ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a executat documentul executoriu din 02 iulie 2012 emis de Curtea de Apel Chișinău și nu a demontat din contul său toate macazurile obținute prin „procedeul de confecționare a acului macazului de cale ferată”, obiect al brevetului de invenție nr.3969 și instalate pe teritoriul Republicii Moldova, întocmit de executorul judecătoresc Igor Doroftei (f.d.168, vol.I).

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În același timp, art. 372 alin. (1) Cod de procedură civilă, stipulează că părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă acestea respectă prevederile art.119¹ alin. (2), dacă acestea nu au fost reclamate de către prima instanță

la cererea participanților la proces sau dacă au fost restituite în mod nejustificat de către prima instanță.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Dacă, în timpul deliberărilor, consideră necesară clarificarea unor noi circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei sau cercetarea suplimentară a probelor din dosar, instanța judecătorească emite o încheiere de reluare a dezbaterilor judiciare. După examinarea cauzei în fond, instanța audiază din nou pledoariile participanților la proces.

Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

La caz, instanța de recurs constată, însă, că contrar prevederilor art. 239 Cod de procedură civilă și art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă, hotărîrea instanței de judecată conține o motivare arbitrară.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

În acest context, instanța de recurs ține să menționeze că din cererea de recurs declarată de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” rezultă că ultimul invocă dezacordul cu concluziile Raportului de evaluare nr. 02/17 din 08 decembrie 2017, întocmit de OO „Camera Națională de Imobil din Republica Moldova”, în baza căruia instanța de judecată a stabilit valoarea prejudiciului material cauzat lui Vladimir Dolgopolov, ca urmare a utilizării macazurilor obținute prin „procedeu de confecționare a acului macazului de cale ferată” – obiect al brevetului de invenție nr. 3969 în perioada 20 octombrie 2010 – 24 aprilie 2015, în mărime de 7 016 494 de lei.

La fel, a invocat că raportul de evaluare a fost efectuat de către Vitanov Alexandru, care nu dispune de cunoștințe pentru efectuarea evaluării respective, motiv pentru care a solicitat în cadrul ședinței de judecată, efectuarea unei expertize în temeiul art. 148 CPC al RM care ar demonstra dacă Î.S. „Calea Ferată din Moldova” s-a folosit sau nu, de macazuri modificate după procedeu în perioada anilor 2010-2015, însă, prin scrisoarea nr.981 din 23.05.2019 CNEJ a informat Î.S. „Calea Ferată din Moldova” că nu dispune de experți judiciari în domeniul dat.

În conformitate cu art. 149 Cod de procedură civilă, expertiza judiciară se efectuează de către un expert judiciar înscris în Registrul de stat al experților judiciari. În cazul în care în Registrul de stat al experților judiciari nu sînt experți de specializarea necesară sau în cazul în care nu poate fi numit un alt expert judiciar din motive de incompatibilitate, în calitate de expert judiciar poate fi recunoscută ad-hoc o persoană competentă în specializarea solicitată pentru efectuarea expertizei judiciare.

Părțile aleg, de comun acord, expertul sau instituția de expertiză care urmează să fie desemnată de instanță să efectueze expertiza. În lipsa acordului părților, instanța desemnează expertul sau instituția care urmează să efectueze expertiza.

Dacă în încheierea privind efectuarea expertizei judiciare este indicată doar instituția care urmează să efectueze expertiza, conducătorul instituției în cauză numește expertul și informează în acest sens instanța care a dispus expertiza.

La desemnarea experților pentru efectuarea expertizei în cadrul unei comisii de expertiză sau pentru efectuarea unei expertize complexe se aplică normele prezentului articol.

Prin urmare, reieșind din specificul acțiunii în cauză, complexitatea cât și informația contradictorie prezentă la materialele cauzei, instanța de recurs consideră că în scopul soluționării juste și complete a cauzei, respectiv și stabilirii celor invocate de părți, care după cum incontestabil se constată, cer cunoștințe speciale și pot fi elucidate doar prin posedarea acestora în acest domeniu și care pot fi constatate în urma efectuării unei expertize ordonate în acest sens, instanța de judecată urma să ia în considerație și să aplice prevederile art. 149 Cod de procedură civilă, mai cu seamă că Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a invocat dezacordul cu raportul de evaluare efectuat de către Vitanov Alexandru, solicitând numirea unui expert în domeniu.

De altfel, de rând cu cele relatate instanța urma să constate cu certitudine, dacă Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a utilizat macazurile obținute prin „procedeul de confecționare a acului macazului de cale ferată” – obiect al brevetului de invenție nr. 3969 în perioada 20 octombrie 2010 – 24 aprilie 2015, or, potrivit raportului de evaluare nr. 02/17 din 08 decembrie 2017, întocmit de OO „Camera Națională de Imobil din Republica Moldova”, s-a stabilit doar valoarea prejudiciului material care reclamantul pretinde că i s-ar fi cauzat, ca urmare a utilizării macazurilor obținute prin „procedeul de confecționare a acului macazului de cale ferată” – obiect al brevetului de invenție nr. 3969 în perioada 20 octombrie 2010 – 24 aprilie 2015.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că în lipsa concluziei incontestabile a unui expert judiciar specializat în domeniul dat, instanța de judecată nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Astfel, se constată că deși instanța de judecată a admis acțiunea, aceasta nu a pătruns în esența criticilor susținute de către recurent, fapt ce indică la examinarea superficială a acțiunii.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de judecată nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar

asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanțade judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Distinct de cele arătate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de judecată urmează a fi casată cu restituirea pricinii pentru rejudecare. Având în vedere modificările prevederilor Codului de procedură civilă referitor la competența instanțelor de judecată, Colegiul va remite cauza Judecătoria Chișinău,

La rejudecarea cauzei, instanța de judecată urmează să țină cont de cele menționate mai sus, să creeze condiții obiective și egale părților pentru realizare și exercitare drepturilor sale procedurale și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

Se casează hotărârea din 01 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Dolgopolov împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”, intervenient accesoriu, Mihail Ivaschin privind constatarea încălcării drepturilor asupra brevetului de invenție, compensarea prejudiciului material și moral, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Judecătoria Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh